

Kendelse

afsagt den 26. september 2023

Sag nr. 2023-03935

[Klager]

mod

Avisen Danmark

[Klager] har klaget til Pressenævnet over artiklen ”[Klager] risikerer kørekortet: Livvagt kalder overhaling uforsvarlig”, bragt den 18. april 2023 på avisendanmark.dk, idet han mener, at god presseskik er tilsidesat.

[Klager] har navnlig klaget over, at artiklen indeholder ukorrekt information, som ikke er blevet forelagt ham inden offentliggørelse, samt at Avisen Danmark har afvist at bringe hans genmæle.

1 Sagsfremstilling

Den påklagede artikel

Avisen Danmark bragte den 18. april 2023 artiklen ”[Klager] risikerer kørekortet: Livvagt kalder overhaling uforsvarlig”. Af artiklens underrubrik fremgår:

”Anklagemyndighed vil have partistifter frakendt førerretten og idømt en frihedsstraf for hensynsløs kørsel.”

Der er øverst i artiklen indsat et billede af [Klager], der brænder en koran af. Af billedteksten fremgår ”[Klager], der blandt andet har gjort sig bemærket med afbrændinger af Koranen, afviser at have kørt hensynsløst. Hans livvagter har dog en anden udlægning af forløbet.”

Af artiklen fremgår:

”[Klager], stifter af partiet [Parti A], risikerer kørekortet og en frihedsstraf for brud på færdselsloven.

Han anklages for at have foretaget hasarderede overhalinger, da han [Dato 1] 2020 kom kørende på hovedvejen mellem [Bynavn 1] og Aarhus.

Retssagen blev indledt tirsdag 18. april i Retten i [Bynavn 1].

Partilederen var ikke fysisk til stede i retten, men med på en videoforbindelse fra [Bynavn 2].

[Klager] forklarede, at han havde overhalet fire personbiler og derefter en lastbil den pågældende dag lidt før klokken 16.

Under en overhaling måtte en modkørende lastbil ifølge anklageskriftet foretage en undvigemanøvre for at undgå et direkte sammenstød.

Anklagemyndigheden mener, at [Klager] har kørt "særligt hensynsløst" og med vilje "fremkaldt nærliggende fare for skade på andres person eller ting".

Men partilederen afviser og hævder, at overhalingerne var fuldt forsvarlige.

Han forklarer, at baggrunden for overhalingerne var, at han var bekymret for sin sikkerhed.

Han førte den leasede [Bilmærke- og model], da en forankørende lastbil gav langsomtkørende trafik.

- Jeg mente, det var en sikkerhedsmæssigt tvivlsom situation, fordi det er meget nemt at angribe mig, hvis jeg er låst inde mellem en række biler med en stor sættevogn foran.

- Jeg vurderede, at det var mest hensigtsmæssigt at overhale de fire personbiler og sættevognen med træstammer, forklarer [Klager].

Han er iført en hvid skjorte og sidder med foldede hænder. Han undskylder, at han sidder lidt uroligt.

- Jeg har været så meget i safehouse (et sikkert sted, red.) den seneste måned, at min ryg er begyndt at gøre ondt, siger han.

I en følgebil sad to livvagter. De afgiver begge forklaring i retten og har en helt anden udlægning af forløbet end [Klager].

- Overhalingen af lastbilen foregår i en højrekurve, hvor han ([Klager], red.) ikke kan se modkørende. Det er dybt uforsvarligt, det han laver, siger den ene livvagt.

Han forklarer, at en modkørende lastbil under en af overhalingerne var tvunget til at "køre helt ud i rabatten" på grund af [Klager]s overhaling.

Vi kan se, der står grus og støv op fra rabatten. Det er meget tydeligt, at hvis ikke den modkørende lastbil havde undvejet, havde vi haft et sammenstød, siger livvagten.

De to livvagter besluttede sig for at aktivere de blå blink og stoppe partileders bil.

- Det er virkelig farligt, det her, både for [Klager] og medtrafikanterne. Det kan vi ikke stå på mål for, og derfor beslutter vi os for at bringe ham til standsning, siger en af livvagterne.

Livvagternes oplevelse blev rapporteret videre op i systemet og ligger til grund for, at der blev rejst sigtelse mod [Klager].

Sagens behandling i retten er tidligere blevet udsat grundet sygdom. Heller ikke tirsdag kunne sagen afsluttes, da et indkaldt vidne ikke dukkede op.

Retssagen genoptages i stedet 9. juni."

Efter offentliggørelsen

Avisen Danmark har oplyst, at mediet den 9. maj 2023 indsatte følgende sætning i artiklen:

”Foreholdt sin egen rapport om hændelsen ændrer livvagten dog sin forklaring til, at det var en personbil bag lastbilen, som [Klager] overhalede uforsvarligt.”

Denne tilføjelse er indsat i den oprindelige artikel efter følgende sætning: ” - Overhalingen af lastbilen foregår i en højrekurve, hvor han ([Klager], red.) ikke kan se modkørende. Det er dybt uforsvarligt, det han laver, siger den ene livvagt.” Artiklen er efter det oplyste ikke ændret på andre punkter.

Øvrige oplysninger

[Klager] har i forbindelse med klagen indsendt kopi af hans anmodning af 29. april 2023 om genmæle. Af denne fremgår, at [Klager] anmodede Avisen Danmark om at bringe følgende genmæle:

"Jeg er slet ikke tiltalt for overhaling af en lastbil. Livvagten blev konfronteret med, at han i sin rapport havde skrevet, at det var overhalingen af personbilen bagved lastbilen, som var kritisabel, og ikke overhalingen af selve lastbilen. Konfronteret med dette ændrede livvagten sin vidneforklaring til, at det var rapportens gengivelse, som var korrekt."

Den 29. april 2023 afslog Avisen Danmark denne anmodning om genmæle med henvisning til, at der efter mediets vurdering ikke havde været bragt forkerte oplysninger i artiklen.

[Klager]s klage er modtaget i Pressenævnet den 29. april 2023.

2 Parternes synspunkter

2.1 [Klager]s synspunkter

God presseskik

Korrekt information mv.

[Klager] har anført, at han ikke er tiltalt for at overhale nogen lastbil, og at livvagten ændrede sin forklaring, da han blev konfronteret med, at han i rapporten ikke havde skrevet, at [Klager] havde overhalet lastbilen uforsvarligt, men tværtimod havde skrevet, at overhalingen af den fjerde personbil var kritisabel. [Klager] har henvist til, at dette fremgår af retsbogen fra retsmødet.

[Klager] har anført, at Avisen Danmark med artiklen dermed har overtrådt de presseetiske regler om korrekt information, forelæggelse og berigtigelse. [Klager] har desuden anført, at han mener, at artiklen er i strid med punkt C.5 i de vejledende regler for god presseskik.

Genmæle

[Klager] har klaget over, at Avisen Danmark har afslået at bringe det genmæle, som han anmodede avisen om den 29. april 2023.

2.2 Avisen Danmarks synspunkter

God presseskik

Korrekt information mv.

Avisen Danmark har indledningsvist anført, at klagen vedrører en artikel leveret til Avisen Danmark af Ritzaus Bureau, og at det er Avisen Danmark, der som publicerende medie står til ansvar for indholdet, men at Ritzau har medvirket ved udarbejdelsen af mediets indlæg til Pressenævnet.

Avisen Danmark har bemærket, at et medie i sin omtale af bl.a. en retssag kan dække mere fyldestgørende og med en udvidet detaljeringsgrad, og at Ritzau derfor – efter at have konsulteret en udskrift af retsbogen – i den seneste version af historien [publiceret på Ritzaus nyhedstjeneste 9. maj 2023 kl. 20.07] nu har tilføjet, at livvagten, foreholdt sin egen rapport om hændelsen, ændrede sin forklaring til, at det var en personbil bag lastbilen, som [Klager] overhalede uforsvarligt. Hverken Avisen Danmark eller Ritzau har vurderet, at det er en tilføjelse, der ændrer historiens essens eller præmis. Avisen Danmark har samtidig påpeget, at den oplysning, som [Klager] ”anker”/klager over – at han skulle være tiltalt for at overhale en lastbil – ikke findes i den påklagede artikel, hvorfor det er vanskeligt at forholde sig direkte til klagens ”kernepunkt”.

Avisen Danmark har oplyst, at de seneste tilføjelser fra Ritzau er medtaget i den version, der nu ligger tilgængelig på Avisen Danmarks hjemmeside, og at [Klager] den 10. maj 2023 af Ritzau er orienteret om den foretagne tilføjelse.

Genmæle

Avisen Danmark har anført, at mediet vurderer, at princippet om genmæle som udgangspunkt ikke kan finde anvendelse ved retsreportage, da dette i sagens natur vil have uoverskuelige konsekvenser for den journalistiske disciplin, hvis individer, der omtales under for eksempel procedurer, vidneudsagn eller sagsfremlæggelse, har krav på genmæle.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Jens Kruse Mikkelsen, Jørn Mikkelsen, Lars Lindskov og Marlene Borst Hansen.

God presseskik

Korrekt information, forelæggelse og berigtigelse

[Klager] har klaget over, at artiklen indeholder ukorrekte oplysninger om, at han er tiltalt for uforsvarligt at have overhalet en lastbil, og at det ikke fremgår, at livvagten – konfronteret med sin egen rapport – ændrede sin forklaring i retten. [Klager] har også klaget over, at oplysningerne ikke blev forelagt ham, ligesom han mener, at de ikke er tilstrækkeligt berigtiget af mediet.

Pressenævnet bemærker indledningsvist, at det følger af medieansvarslovens § 12, at redaktøren er ansvarlig for indholdet af en artikel eller udtalelse, som har været bragt navngiven i et andet medie, og som gengives i redaktørens skrift.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at det er mediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives eller gengives, er korrekte. Oplysninger, der kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesferringende for nogen, skal efterprøves i særlig grad, inden de bringes, først og fremmest ved forelæggelse for den pågældende, jf. de vejledende regler for god presseskik punkt A.1 og A.3.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at berigtigelse af urigtige meddelelser skal finde sted på redaktionens eget initiativ, hvis og så snart kendskab til fejl af betydning i de bragte meddelelser indgår. Berigtigelsen skal foretages i en sådan form, at læserne, lytterne eller seerne får klar mulighed for at blive opmærksom på berigtigelsen, jf. punkt A.7.

Det følger desuden af de vejledende regler for god presseskik, at de under A og B anførte almindelige presseetiske regler også gælder for retsreportagen, jf. punkt C.

Pressenævnet bemærker generelt, at redaktøren i overensstemmelse med det almindelige princip om redaktørens ret til at redigere mediet som udgangspunkt er berettiget til at beslutte, hvad man vil bringe i mediet. Det vil sige, at det ligger inden for grænserne af redaktørens redigeringsret at afvise at omtale forhold, der for en af parterne forekommer centrale, ligesom det er op til redaktøren at vælge og fravælge materiale og kilder, så længe de indholdsmæssige krav til den bragte information iagttages

Af artiklen fremgår blandt andet:

"Anklagemyndigheden mener, at [Klager] har kørt "særligt hensynsløst" og med vilje "fremkaldt nærliggende fare for skade på andres person eller ting".

Men partilederen afviser og hævder, at overhalingerne var fuldt forsvarlige.

Han forklarer, at baggrunden for overhalingerne var, at han var bekymret for sin sikkerhed.

[...]

I en følgebil sad to livvagter. De afgiver begge forklaring i retten og har en helt anden udlægning af forløbet end [Klager].

- Overhalingen af lastbilen foregår i en højrekurve, hvor han ([Klager], red.) ikke kan se modkørende. Det er dybt uforsvarligt, det han laver, siger den ene livvagt.

Han forklarer, at en modkørende lastbil under en af overhalingerne var tvunget til at "køre helt ud i rabatten" på grund af [Klager]s overhaling.

Vi kan se, der står grus og støv op fra rabatten. Det er meget tydeligt, at hvis ikke den modkørende lastbil havde undvejet, havde vi haft et sammenstød, siger livvagten.

De to livvagter besluttede sig for at aktivere de blå blink og stoppe partileders bil.

- Det er virkelig farligt, det her, både for [Klager] og medtrafikanterne. Det kan vi ikke stå på mål for, og derfor beslutter vi os for at bringe ham til standsning, siger en af livvagterne.
[...]"

Som sagen er oplyst, er det ubestridt, at [Klager] er tiltalt for hensynsløs kørsel i forbindelse med en række overhalinger på hovedvejen mellem [Bynavn 1] og Aarhus den [Dato 1] 2020. Det er endvidere ubestridt, at [Klager] den pågældende dag har overhalet fire personbiler samt en lastbil (sættevogn med træstammer).

Det fremgår ikke af den påklagede artikel, at [Klager] er tiltalt for at overhale en lastbil. På denne baggrund finder nævnet ikke grundlag for at udtale kritik af dette klagepunkt.

For så vidt angår det forhold, at det af den påklagede artikel ikke fremgik, at livvagten konfronteret med sin egen rapport ændrede forklaring til, at det var en personbil og ikke en lastbil, som [Klager] overhalede på uforsvarlig vis, finder nævnet, at denne oplysning i den konkrete sammenhæng udgør en mindre væsentlig udeladelse, der ikke giver grundlag for at kritisere Avisen Danmark, ligesom nævnet heller ikke finder, at denne oplysning burde være forelagt for [Klager].

Nævnet har lagt vægt på, at den påklagede oplysning omhandler gengivelse af en vidneforklaring, samt at det ikke kan anses for afgørende for artiklen, at livvagten ændrede forklaring til, at det var en personbil bag lastbilen og ikke lastbilen, som livvagten mente, at [Klager] havde overhalet på uforsvarlig vis. Således er det nævnets opfattelse, at det fremgår med tilstrækkelig klarhed, at [Klager] er tiltalt for hensynsløs kørsel ved at have foretaget hasarderede overhalinger, og at udeladelsen af den påklagede oplysning ikke er i strid med god presseskik. Nævnet bemærker, at Avisen Danmark efterfølgende har præciseret artiklen med ovenstående oplysning efter at have konsulteret retsbogen.

Henset til, at nævnet ikke har kritiseret Avisen Danmark for at bringe ukorrekt information, finder nævnet heller ikke grundlag for at kritisere Avisen Danmark for berigtigelsen. Nævnet udtaler derfor ikke kritik.

Hindringer for sagens opklaring

[Klager] har klaget over, at artiklen er i strid med de vejledende regler for god presseskik punkt C.5. [Klager] ses ikke at have kommenteret klagepunktet yderligere.

Det følger af punkt C.5 i de vejledende regler for god presseskik, at så længe en straffesag ikke er endeligt afgjort eller bortfaldet, må der ikke offentliggøres meddelelser, der kan lægge hindringer i vejen for sagens opklaring, eller tilkendegivelser om, at en sigtet eller tiltalt er skyldig. Ved omtale af en straffesag skal det klart fremgå, om sigtede/tiltalte har erklæret sig skyldig eller ikke-skyldig.

Af artiklen fremgår blandt andet:

”Anklagemyndigheden mener, at [Klager] har kørt "særligt hensynsløst" og med vilje "fremkaldt nærliggende fare for skade på andres person eller ting".
Men partilederen afviser og hævder, at overhalingerne var fuldt forsvarlige.”

Pressenævnet har på baggrund af sagens oplysninger ikke fundet det godtgjort, at artiklens oplysninger kan lægge hindringer i vejen for sagens opklaring, ligesom den ikke indeholder tilkendegivelser om, at [Klager] er skyldig. For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt det klart fremgår af artiklen, om [Klager] har erklæret sig skyldig eller ikke skyldig, finder nævnet, at det fremgår med tilstrækkelig klarhed, at [Klager] afviser anklagemyndighedens påstand og dermed har erklæret sig ikke skyldig. På denne baggrund finder nævnet ikke grundlag for at udtale kritik.

Genmæle

Det fremgår af medieansvarslovens § 36, stk. 1, at en anmodning om genmæle i massemedierne over for oplysninger af faktisk karakter, som er egnet til at påføre nogen økonomisk eller anden skade af betydning, og som er bragt i et massemedie, skal tages til følge, medmindre oplysningernes rigtighed er utvivlsom.

[Klager] har i forbindelse med klagen indsendt kopi af hans anmodning af 29. april 2023 om genmæle. Af denne fremgår, at [Klager] anmodede Avisen Danmark om at bringe følgende genmæle:

"Jeg er slet ikke tiltalt for overhaling af en lastbil. Livvagten blev konfronteret med, at han i sin rapport havde skrevet, at det var overhalingen af personbilen bagved lastbilen, som var kritisabel, og ikke overhalingen af selve lastbilen. Konfronteret med dette ændrede livvagten sin vidneforklaring til, at det var rapportens gengivelse, som var korrekt."

Pressenævnet finder, at oplysningen om, at [Klager] skulle være tiltalt for overhaling af en lastbil, ikke fremgår af artiklen, hvorfor nævnet ikke finder grundlag for at behandle spørgsmålet om genmæle i relation hertil.

For så vidt angår det forhold, at det er forkert, at det var overhalingen af lastbilen, som livvagten udtalte, var uforsvarlig, idet det rettelig var en personbil, finder nævnet, at der er tale om en oplysning af faktisk karakter. Nævnet finder imidlertid, at denne forkerte oplysning ikke er egnet til at påføre [Klager] nogen økonomisk eller anden skade af betydning. Nævnet finder derfor, at [Klager] ikke er berettiget til at få bragt et genmæle over for oplysningen.